

leingi sum tað ikki kann sigast, at í Føroya landi finnist eingin, sum ikki hevur nóg mikið til matna, kældna og húsa.

Nú megu øll inn í ein fólka-felagsskap, hvar ið tað av sonnum má ráða, at landið fagnar øllum eins, so tað, ið tað orkar at geva, litið ella nóg, verður at falla øllum eins í lut.

Tað fyrsta takið — allar tær nógvu milliónirnar, ið megu leggjast á borðið við eitt kast — taka vit við at lata teir stóru gjalda. Við einum „Engangs“ skatti raka vit allan kriggs-áððan omanav til landið.

Kapitalismu ella socialismu?

Maður av húsi at krevja:

SOCIALISMU

17. septbr. 1946.

P. M. Dam.

Resolútió.

Úr Suðuroy er fjarritað til okkara 16/9 1946 soljóðandi:

Borgarar í Suðuroy hava í dag uppsligið soljóðandi resolútió: Vit krevja, at lögtingið kemur saman beinan vegin fyri at taka stóðu til ta vanlukku, sum nú hongur yvir okkum vegna ábyrgdaleysa politikara hazardspæl. Vit krevja, at lögtingsmenninir, ið umbóða okkum, ið eru fyri ríkisfelagsskap, fjarrita okkara loyalitet til ríkisstjóran. Vit krevja, at Thorstein Petersen og Richard Long, sum hava fært okkum út í hetta óferi, uppræita aftur tað, sum teir hava forbrotið móti tí føroyska fólkinum. Hetta mótmælið móti tí atkvøðu, sum nú er fallin, verður fjarritað til lögtingsformannin í Havn og til Radioavisen. Borgarar í Suðuroy.

Føroyatíðindi.

Innheintari

Plássið sum innheintari og málaraavlesari við Tórshavnar elektricitetsverk verður at skipa frá 2. oktober 1946. Fyrsta árið er royndarár.

Lønin verður 2100 kr. um árið umframt vanliga dýrtíðarviðbót eftir tægnastumannsreglum. Tann, sum verður settur í plássið, má helst ikki vera undir 25 ár.

Umsóknir um hetta plássið megu vera sendar til Tórshavnar býráðs elektricitetsnevnd og vera nevndini í hendi áðrenn mánadagin 23. september 1946.

Tórshavnar býráðs elektricitetsnevnd, 12. septbr. 1946.

Føroysk grønsápa

er tann besta

Mótmæli móti statskuppi.

Til

Føroya lögting, Tórshavn.

Vit mótmæla, at lögtingsformaðurin tann 18. í hesum frátíngingsins formannssæti lýsti fólkaatkvøðuna tann 14. í hesum at hava avgjört, at Føroyar eru vorðnar eitt sjálvstøðugt ríki.

Vit mótmæla, at tingið á nevndu fólkaatkvøðu verður Sverri Patursson og øðrum til vildar, har teir í riti til tingið, dagfest 18./9.—46 seta fram:

1. stovnar tað føroyska ríkið og kunnger Føroya fólki og ríkisstjórnini hetta.
2. setur landinum demokratiska fyrilistsstjórnarskipan.
3. setur landinum fyrilistsstjórn.
4. uppløysir lögtingið, sum valt var 6. nov. í fjór.

Vit gera vart við, at vit í navni demokratísins við øllum, ið okkum til handa stendur, vilja berjast móti einum hvørjum, ið er ella kann bera merki av einum statskupi, og skuldi tað eydnast einum teprum meiriluta á tingi við einum lítillum minniluta av fólkinum aftanfyri seg bráðfengis at gera eitt tilíkt kvett, vilja vit leggja út í harðasta bardaga fyri at fylkja fólkið til aftur at seta demokratískt stýri her á landi og skipa fyri, at lógliga og trútt verður stýrt sambært vilja meiriluta fólksins.

Vit grunda okkara mótmæli við:

1. Tá ið fólkaatkvøðan varð samtykt á tingi, vóru allar flokkar á einum máli um, at hon einans var vegleiðandi, og varð tí einki sett um, hvussu stóru lutur av atkvøðunum skuldi verða avgerandi.
2. Úrslitið av atkvøðuni gav hvørgum av uppskotunum „simplan“ meiriluta og ein minni „kvalificeraðan“ meiriluta við tað, at av teim framsettu veljarum fingur loysing 48,7 %, stjórnaruppskotið 47,2 % og neiatkvøður og blankir seðlar vóru 4,1 %.

Undan valinum varð av ábyrgdarmonnum og leiðarum sagt fyri fólki, at bæði neiatkvøður og blankir seðlar vildu koma at telja við. Sum prógv fyri hesum verður uppafturíkið hetta brot úr grein frá lögtingsformanninum Th. Petersen av 10. sept. í ár. Hann sigur:

„... Um nakar í dag ikki vil seta kross fyri loysing, so eigur hann ikki tí at sita heima, men at fara fram og geva sína atkvøðu á tann hátt, at hann svar-

ar á teir spurningar, ið liggja fyri.“

Øll tey, ið hava verið við valborið, verða tald við, og stjórnaruppskotið er felt, um tað ikki — sum A. Samuelsen segði — hevur helvt av øllum, ið hava rætt at stemma í Føroyum — og tað er gravlagt, um tað hevur helvt av øllum stemmum, sum kunnu avgevast í Føroyum, móti sær, og tað er tað úrslit, ið vil søma seg best fyri eitt friborið fólki.

Hesin dómur ræður sjálvandi í sama mun, tá ið vit seta „loysing“ í staðin fyri „stjórnaruppskotið“.

Fólki, ið hava sagt nei ella atkvøðið blankt, hava gjørt tað, tí tey vildu ikki hava loysing, men vísa, at tey vóru imóti stjórnaruppskotinum. Og tey trúðu lögtingsformanninum, at teirra neiatkvøður ella blankir seðlar taldu við.

Av hesari greindu stóðu frammanundan valinum til neiatkvøður og blankar seðlar vita vit, at ein meiriluti av veljarunum, ið valdu, feldu bæði loysingina og stjórnaruppskotið.

Tað sitandi tingið hevur so stutt hvørki við at velja menn til beinleiðis samráðingar við Danastjórn ella við at leggja stjórnarmálið í tveimum spurningum fyri fólkið verið ment at greiða stjórnarflöskjuna.

Okkara stóða er tí, at hetta tingið má nú leggja frá sær, og vit krevja at fáa val av nýggjum lögtingi til viðgerðan av stjórnarspurninginum.

Á tingi, tann 20. sept. 1946.

P. M. Dam. J. P. Davidsen.

W. Schmit. J. Jacobsen.

J. Fr. Øregaard.

A. Samuelsen. O. F. Joensen.

K. Djurhuus. Joh. M. F. Poulsen.

Hans Iversen... Tr. Samuelsen

Thorstein Petersen á makk!

Tingsins áhoyrarar leika ólátadír í, trampa, geyla og klappa. Amtmanninum verður at rysta á hövdið. Th. Petersen sær hetta. Hann loypur av pallinum, skeldar amtmannin út, at hann sum Danskari ikki hevur lov til at rysta við hövðinum í Føroyum (Fullveldið!).

RÆTTING

Í einum parti av upplagnum er í yvirskriftini til oddagreininu í 5. reglu ordni „Verður leyst“ burturdottin. Staðið skuldi: „Verður leyst nú, brennur spurningurin.“

Keypið
barnabjálparmerki!

Fyrsti frælsisfundur

tók við frælsi — og avdúkaði eitt komandi stórmannadiktatur

Kl. 18 miðvikudagin var hin við so miklum spenningi væntaði fyrsti lögtingsfundur aftaná fólkaatkvøðuna settur.

Th. Petersen, lögtingsformaður, steig upp á formanssætið og lýsti ta miklu stund vera komna tá Føroyar vóru vorðnar eitt sjálvstøðugt ríki.

Men hvat hendi so?

Tá ið Kr. Djurhuus og Dam, ið hövdu ynskt at fáa lögtingið saman, skuldu fara at greiða frá teirra og Suðuroyinganna stóðu til og fatan av fólkaatkvøðuni, gjørdist formaðurin boysin, sýtti teim orðið og sleit fundin.

P. M. Dam „konstateraði“ tá við kraft tíðartekinið, at longu á fyrsta „frælsisfundinum“ var dikaturið innført.

Nú taka teir landið!

Bónðafelagið hevur hildið fund í Havn. Tað sigst, at uppskot var frammi, at bóndurnir, nú Føroyar vóru vorðnar eitt sjálvstøðugt ríki, skuldi fáa garðarnar fyri 350 kr. mörkina. Men hetta uppskotið fall, og samtykt skuldi verða, at bóndurnir skuldu hava garðarnar fyri einki, tí garðarnir vóru teirra.

Stíkk denn, harra ognarleysi!

Eisini frættist,

at Føroyingafelag setti einki um jarðaleigina í bókling sín, tí teirra ætlan var at seta leiguna til 130.000 í staðin fyri 16.000 kr., sum leigan hevur verið, men tað hevði rætt loysingabóndurnar og gjørt teir til sambandsbóndur um ein háls.

Frá útvarpinum

Formaður javnaðarflokksins hevur í interju til útvarpið givið hetta ummæli viðvíkjandi fólkaatkvøðuni:

Da Lösrivelsesagitationen forinden Valget i „Dagbladet“ og fra flere Folkefloksførere betegnede over for Vælgerne, at Lösrivelsesstemmer saavel som Nejstemmer kun vilde medføre Forkastelse af Regeringsforslaget og gøre nye Forhandlinger mulige er Fortolkningen af Lösrivelsesstemmerne som et definitivt Önske om Adskillelse fra Danmark et Falsum. Forövrigt forkastede Afstemningen i lige høj Grad Lösrivelsen som Regeringsforslaget idet de blanke Stemmesedler, Nejstemmerne og Regeringsforslagsstemmerne der alle gik imod Lösrivelsen udgør tilsammen over 51% af de afgivne Stemmer. Folkeafstemningen har fölgelig ingen Afklaring givet hvorfor jeg har